

NOUA LEGE A PENSILOR

**privind sistemul public
de pensii cu modificările
și completările la zi**

Editura ORIZONTURI

Redactor responsabil de carte: Gătej Mădălina

Editura ORIZONTURI - București
Bdul Libertății nr. 4, bl. 117, et. 7, ap. 20
telefon: 021.3177679, 0744531333
e-mail: orizonturi@editura-orizonturi.ro

LEGE

privind sistemul public de pensii

Parlamentul României adoptă prezenta lege

TITLUL I Dispoziții generale

Art. 1. – Dreptul la asigurări sociale este garantat de stat și se exercită, în condițiile prezentei legi, prin sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, denumit în continuare sistemul public de pensii.

Art. 2. – Sistemul public de pensii se organizează și funcționează având ca principii de bază:

a) principiul unicității, potrivit căruia statul organizează și garantează sistemul public de pensii bazat pe aceleași norme de drept, pentru toți asigurații sistemului;

b) principiul obligativității, potrivit căruia persoanele fizice și juridice au, conform legii, obligația de a participa la sistemul public de pensii, drepturile de asigurări sociale exercitându-se corelativ cu îndeplinirea obligațiilor;

c) principiul contributivității, conform căruia fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate și plătite de persoanele fizice și juridice, care contribuie la sistemul public de pensii;

d) principiul egalității, potrivit căruia asigurații care au realizat cel puțin stagiul minim de cotizare în sistemul public de pensii, beneficiază de tratament nediscriminatoriu,

În ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege;

e) principiul repartiției, pe baza căruia fondurile de asigurări sociale se redistribuie pentru plata obligațiilor ce revin sistemului public de pensii, conform legii;

f) principiul solidarității sociale, conform căruia asigurarea sistemului public de pensii își asumă reciproc obligații și beneficiază de drepturi pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor asigurate prevăzute de lege;

g) principiul autonomiei, bazat pe administrarea de sine stătătoare a sistemului public de pensii, conform legii;

h) principiul imprescriptibilității, potrivit căruia dreptul la pensie nu se prescrie;

i) principiul incesibilității, potrivit căruia dreptul la pensie nu poate fi cedat, total sau parțial;

j) principiul disponibilității, potrivit căruia pensionarii care au realizat un stagiul de cotizare mai mic decât stagiul minim de cotizare prevăzut de lege pot renunța la pensia stabilită potrivit prezentei legi pentru drepturi prevăzute de legislația specifică asistenței sociale.

Art. 3. – În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) asigurat – persoana fizică pentru care angajatorul sau entitatea asimilată angajatorului este obligat/ă să rețină și să plătească contribuția de asigurări sociale, persoana fizică ce realizează venituri din activități independente sau drepturi de proprietate intelectuală și care, pe baza declarației individuale de asigurare, datorează contribuția de asigurări sociale, potrivit prevederilor Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, denumit în continuare Codul

fiscal, precum și persoana fizică ce achită contribuția de asigurări sociale pe baza contractului de asigurare socială, potrivit prezentei legi;

b) contract de asigurare socială – contractul încheiat între persoana fizică și casa teritorială de pensii pentru completarea stagiului de cotizare prevăzut de prezenta lege sau pentru completarea venitului asigurat;

c) contribuabil – persoana fizică sau juridică ce plătește contribuții de asigurări sociale sistemului public de pensii, conform prezentei legi;

d) declarație individuală de asigurare – declarația fiscală pe baza căreia se realizează declararea veniturilor care reprezintă baza de calcul a contribuției de asigurări sociale în cazul persoanelor care realizează venituri din activități independente sau din drepturi de proprietate intelectuală pentru care există obligația depunerii acesteia, și care constituie documentul pe baza căruia se stabilesc, în sistemul public de pensii, stagiul de cotizare, punctajul lunar și cel anual, precum și numărul total de puncte realizat;

e) declarație nominală de asigurare – declarația fiscală pe baza căreia se realizează declararea veniturilor care reprezintă baza lunară de calcul a contribuției de asigurări sociale în cazul persoanelor care realizează venituri din salarii și asimilate salariilor, precum și în cazul persoanelor care realizează venituri din drepturi de proprietate intelectuală, altele decât cele prevăzute la lit. d), care constituie documentul pe baza căruia se stabilesc, în sistemul public de pensii, stagiul de cotizare, punctajul lunar și cel anual, precum și numărul total de puncte realizat;

f) locuri de muncă în condiții deosebite – locurile de muncă unde gradul de expunere la factorii de risc profesional sau la condițiile specifice unor categorii de servicii

publice, pe toată durata timpului normal de muncă, poate conduce în timp la îmbolnăviri profesionale, la comportamente riscante în activitate, cu consecințe asupra securității și sănătății în muncă a asiguraților;

g) locuri de muncă în condiții speciale – locurile de muncă unde gradul de expunere la factorii de risc profesional sau la condițiile specifice unor categorii de servicii publice, pe durata a cel puțin 50% din timpul normal de muncă, poate conduce în timp la îmbolnăviri profesionale, la comportamente riscante în activitate, cu consecințe grave asupra securității și sănătății în muncă a asiguraților;

h) perioade asimilate – perioadele pentru care nu s-au datorat contribuții de asigurări sociale considerate prin prezenta lege echivalente stagiului de cotizare în sistemul public de pensii și care se pot valorifica la stabilirea prestațiilor de asigurări sociale în condițiile prezentei legi;

i) prestații de asigurări sociale – venituri de înlocuire acordate pentru pierderea totală sau parțială a veniturilor asigurate, ca urmare a bătrâneții, invalidității sau decesului, acordate sub formă de pensii și alte prestații de asigurări sociale prevăzute de prezenta lege;

j) punctaj lunar – numărul de puncte realizat de asigurat într-o lună, calculat prin raportarea câștigului salarial brut lunar sau, după caz, a venitului lunar asigurat, care a constituit baza de calcul a contribuției de asigurări sociale, la câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat;

k) punctaj anual – numărul de puncte realizat de asigurat pe parcursul unui an calendaristic, obținut prin împărțirea la 12 a sumei punctajelor lunare;

l) număr total de puncte realizate – numărul total de puncte corespunzător stagiului de cotizare realizat, la

care se adaugă numărul de puncte corespunzătoare stagiului potențial și cel aferent perioadelor asimilate;

m) riscuri asigurate – evenimentele care, la producerea efectelor lor, obligă sistemul public de pensii să acorde asiguraților pensii și alte prestații de asigurări sociale, cu respectarea prevederilor prezentei legi;

n) stagiul de cotizare – perioada de timp ulterioară intrării în vigoare a prezentei legi, pentru care s-au datorat și plătit contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii;

o) stagiul minim de cotizare – perioada minimă de timp prevăzută de prezenta lege în care asigurații au realizat stagiul de cotizare pentru a putea beneficia de pensie pentru limită de vârstă și care nu cuprinde perioadele asimilate;

p) stagiul complet de cotizare – perioada de timp prevăzută de prezenta lege în care asigurații au realizat stagiul de cotizare, pentru a putea beneficia de reducerea vârstei standard de pensionare în vederea obținerii pensiei pentru limită de vârstă sau a pensiei anticipate;

q) stagiul potențial – perioada de timp prevăzută de prezenta lege, considerată stagiul de cotizare și acordată la calculul pensiei de invaliditate, ca o creditare pentru stagiul de cotizare nerealizat din cauza afecțiunilor invalidante;

r) vârstă standard de pensionare – vârsta stabilită de prezenta lege, pentru bărbați și femei, în raport cu anul și luna nașterii, de la care aceștia pot obține pensie pentru limită de vârstă, în condițiile legii, precum și vârsta din care se operează reducerile prevăzute de lege;

s) sisteme proprii de asigurări sociale neintegrate sistemului public de pensii – acele sisteme de pensii ale căror organizare și funcționare sunt reglementate de alte acte normative;

ș) pensionar – persoana care beneficiază de una din categoriile de pensii prevăzute de prezenta lege;

t) salariul lunar brut/câștigul salarial brut – veniturile din salarii sau asimilate salariilor care au constituit/constituie baza de calcul a contribuției de asigurări sociale, conform legislației în vigoare, pentru perioadele ulterioare datei de 31 martie 2001.

Art. 4. – (1) Administrarea sistemului public de pensii se realizează prin Casa Națională de Pensii Publice, denumită în continuare CNPP, care funcționează și îndeplinește atribuții potrivit prezentei legi.

(2) În subordinea CNPP funcționează case județene de pensii, în fiecare municipiu – reședință de județ, precum și Casa de Pensii a Municipiului București, denumite în continuare case teritoriale de pensii.

(3) CNPP poate înființa, desființa sau reorganiza case locale de pensii, care funcționează sub conducerea și controlul casei teritoriale de pensii, în funcție de numărul și structura asiguraților și beneficiarilor.

Art. 5. – (1) Asigurații sistemului public de pensii pot fi cetățeni români, cetățeni ai altor state sau apatrizi, pe perioada în care au, conform legii, domiciliul sau reședința în România.

(2) Pot fi asigurați ai sistemului public de pensii și cetățenii români, cetățenii altor state și apatrizii care nu au domiciliul sau reședința în România, în condițiile prevăzute de instrumentele juridice internaționale la care România este parte.

(3) În aplicarea instrumentelor juridice internaționale la care România este parte, prin derogare de la dispozițiile Codului civil în materia dreptului internațional privat, la stabilirea obligațiilor sau la acordarea beneficiilor ce

le revin asiguraților și beneficiarilor sistemului public de pensii care au locul de ședere permanentă pe teritoriul altui stat, dar care dețin și documente valabile care atestă domiciliul în România, va prevala criteriul locului de ședere obișnuită, sub rezerva dispozițiilor contrare prevăzute în respectivele instrumente juridice.

(4) Asigurații au obligația de a plăti contribuții de asigurări sociale și au dreptul să beneficieze de prestații de asigurări sociale, conform prezentei legi.

Art. 6. – (1) În sistemul public de pensii sunt asigurate obligatoriu, prin efectul legii, următoarele persoane:

I. a) persoanele care desfășoară activități pe bază de contract individual de muncă;

b) funcționarii publici;

c) alte persoane care realizează venituri asimilate salariilor pentru care se datorează contribuție de asigurări sociale, potrivit Codului fiscal;

II. persoanele care își desfășoară activitatea în funcții electivă sau care sunt numite în cadrul autorității executive, legislative ori judecătorești, pe durata mandatului, precum și membrii cooperatori dintr-o organizație a cooperăției meșteșugărești, ale căror drepturi și obligații sunt asimilate, în condițiile prezentei legi, cu cele ale persoanelor prevăzute la pct. I;

III. persoanele care beneficiază de drepturi bănești lunare, ce se asigură din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în condițiile legii, denumite în continuare șomeri;

IV. persoanele care realizează venituri din activități independente și/sau din drepturi de proprietate intelectuală, pentru care se datorează contribuție de asigurări sociale, potrivit Codului fiscal.

(2) Orice persoană care a realizat un stagiu minim de cotizare de cel puțin 10 ani se poate asigura în

sistemul public de pensii în baza unui contract de asigurare socială.

(3) În sistemul public de pensii se poate încheia contract de asigurare socială și pentru perioade de timp de maximum 5 ani anteriori lunii încheierii contractului, în care persoana nu a realizat stagiul de cotizare în sistemul public de pensii, cu respectarea prevederilor alin. (2).

(4) Perioadele de timp pentru care se poate efectua plata contribuției de asigurări sociale, în cazul contractului de asigurare socială prevăzut la alin. (3), sunt cele care se încadrează în intervalul de timp cuprins între data dobândirii capacității de muncă și data încheierii contractului de asigurare socială.

(5) Perioada pentru care se încheie contractul de asigurare socială prevăzut la alin. (3) constituie stagiul de cotizare și se valorifică pentru obținerea unei pensii potrivit prezentei legi.

Art. 7. – (1) Persoanele juridice sau fizice la care își desfășoară activitatea asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. I și II, asigurații care realizează venituri din drepturi de proprietate intelectuală, alții decât cei care depun declarație individuală de asigurare, persoanele juridice și fizice care achită drepturile bănești ale asiguraților prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. IV, denumite în continuare angajatori sau entități asimilate angajatorului, potrivit Codului fiscal, precum și instituțiile care efectuează plata drepturilor de șomaj pentru șomerii prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. III, sunt obligate să întocmească și să depună, la organul fiscal central, declarația nominală de asigurare.

(2) În situația în care se constată erori în cuprinsul declarațiilor prevăzute la alin. (1), indiferent de cauzele

producerii acestora, și/sau modificări ale datelor pe baza cărora se stabilesc stagiul de cotizare, punctajul lunar, punctajul anual și numărul total de puncte ale asiguraților, persoanele juridice sau fizice prevăzute la alin. (1) sunt obligate să întocmească și să depună, conform reglementărilor fiscale, o declarație rectificativă a declarației nominale de asigurare.

(3) Termenele și modalitățile de depunere a declarațiilor prevăzute la alin. (1) și (2) sunt prevăzute de Codul fiscal.

Art. 8. – (1) Pentru perioadele de după 31 martie 2001, informațiile preluate din declarațiile nominale prevăzute la art. 7 alin. (1) și (2), precum și din declarația privind evidența nominală a asiguraților și a obligațiilor de plată către bugetul asigurărilor sociale de stat prevăzută de Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, constituie elementele pe baza cărora se stabilește stagiul de cotizare în sistemul public de pensii, punctajul lunar și punctajul anual pentru asigurații sistemului public de pensii.

(2) În situațiile în care, pentru perioadele prevăzute la alin. (1), existența raporturilor de muncă sau de serviciu nu poate fi dovedită prin declarația nominală de asigurare, în vederea stabilirii stagiului de cotizare, a punctajului lunar și a punctajului anual, pot fi valorificate și alte acte doveditoare, întocmite în condițiile legii.

(3) În situațiile în care, pentru perioadele prevăzute la alin. (1), se constată erori în cuprinsul declarației prevăzute la art. 7 alin. (1) și al declarației privind evidența nominală a asiguraților și a obligațiilor de plată către bugetul asigurărilor sociale de stat prevăzută de Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare,